

mislekom karseda kvalitetnim in vsebinsko bogatim, preglednim in nazornim zemljevidom. Od leta 1947 sta z njim sodelovala Valter Bohinc in France Planina, ki sta skrbela predvsem za strokovno vsebino in zemljepisna imena, medtem ko je Selan skrbel za primerne ter skladno s kartografskimi načeli in zahtevami za ustrezne prikaze območij ter države. Iz tega ustvarjalno najbolj plodovitega obdobja Selanovega kartografiranja imamo številne šolskim in drugim potrebam namenjene zemljevide Slovenije, Jugoslavije in njenih posameznih republik. Šolski zemljevid Jugoslavije (1 : 1.500.000) je izšel v makedonski, hrvaški, srbski in slovenski jezikovni izdaji, in sicer v skupni nakladi nad 100.000 izvodov.

Veliko uspeha je imela turistična karta Slovenije z Istro in Hrvatskim primorjem, ki je izšla kar devetkrat med letoma 1959 in 1974. Leta 1952 je izšel turistični zemljevid Slovenija in sosednje pokrajine, ki je predstavljal najvišjo raven v slovenski kartografiji. Prvi zemljevid Slovenije (1 : 150.000) je izšel leta 1959. Pri pripravi njegove zadnje izdaje so tudi njegove ustvarjalne moči usihale in kmalu zatem je sklenil svojo bogato ter razgibano življenjsko pot. Umrli je 29. septembra 1981. Na njegovo željo je delo pri dokončanju zemljevida prevzel njegov nekdanji učenec in posnemovalec Marko Žerovnik.

Vsi Selanovi zemljevidi so slikoviti in čitljivi, vsebinsko in strokovno bogati, predvsem pa slogovno enotni in usklajeni. Pisal in risal je prostoročno. Dosledno je prostoročno izpisoval vsa imena in ustvaril izredno lepoto črk. Razvil je kar 48 vrst pisav in poseben način senčenja reliefa ter izpopolnil prenekatero kartografsko orodje in risarske pripomočke. Število njegovih avtorskih del šteje okrog 340 stvaritev.

V zahvalo za vse, kar je storil za kartografsko prepoznavo dežel in držav, so ob sto letnici njegovega rojstva v Komendi odprli stalno razstavo njegovih izdelkov in risarskih pripomočkov. Velik del Selanove kartografske zapuščine in drugega gradiva pa hrani Zgodovinski arhiv v Ljubljani.

V uvodnem delu knjige so objavljeni trije prispevki. J. Pavlič je prispeval Oris življenja in dela kartografa Marka Žerovnika, pisatelj Ivan Sivec je napisal prispevek Naš krajan Ivan Selan, J. Pavlič pa Ivan Selan – veliki rojak, kartograf in domoljub.

V Žerovnikovi knjigi o Ivanu Selanu, ki je bil od leta 1931 do aretacije naslednjega poletja tudi župan suhadolske občine, je zbrano obilo gradiva, presoj, ocen in priložnostnih zapisov o njem in njegovem delu. Vse to, kakor tudi vsebinska in tehnološka ocena njegovih stvaritev, bo predstavljala temelj in spodbudo za potrebno monografijo o pojavu in uveljavitvi »samorastniškega« kartografa, predvsem pa njegov doprinos v zakladnico slovenske kartografije in znanosti nasploh.

Milan Natek

**David Bole, Mateja Šmid Hribar, Jani Kozina, Primož Pipan (uredniki):
Sinergija kulture in turizma za razvoj podeželskih območij**

Ljubljana 2014: Založba ZRC, 52 strani, ISBN 978-961-254-674-8

Različne oblike kulture in kulturne dediščine na podeželskih območjih imajo velik razvojni potencial. Skupaj s turizmom lahko tvorijo pozitivne ekonomske, družbene in okoljske učinke. Pričujoča publikacija povzema delo opravljeno v okviru projekta SY_CULTour katerega vodilni partner je bil Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU. David Bole, Mateja Šmid Hribar, Jani Kozina in Primož Pipan v sredici izpostavljajo izvirno metodologijo s smernicami za upravljanje s kulturnimi vrednotami na manj razvitih podeželskih območjih. Delo se osredotoča na lokalno skupnost, ki je nosilec lokalne kulture, od njene pripravljenosti za sodelovanje z vlagatelji in turističnimi ponudniki pa je odvisna tudi uspešnost turističnega proizvoda.

Da bi predlagali način upravljanja s kulturnimi vrednotami na podeželju, so raziskovalci, predstavniki lokalnih skupnosti ter drugi akterji iz sedemnajstih institucij in šestih držav testirali devet pilotnih območij, ki jih zajema »Program Jugovzhodna Evropa«. Pristop »od spodaj navzgor« je bil uporabljen, da bi državni organi na nacionalni ravni prisluhnili potrebam lokalnih deležnikov in kot pridruženi strateški partnerji poskrbeli za integracijo projektne rezultate v politike. Pilotna območja so zajemala

Črnovrško planoto in občino Jesenice v Sloveniji, vojvodinski občini Sombor in Apatin v Srbiji, gorsko skupnost Sirentino in območje ekomuzejev v Trentinu v Italiji, občino Strelča v Bolgariji, pelionske vasi Milies, Vizitsa in Makrinita in kretske vasi Palliani in Agios Thomas v Grčiji ter Podregijo Tapolca v Osrednji Podonavski regiji na Madžarskem. Posamezno območje je obravnavano z vidika na kulturi temelječih turističnih potencialov, izzivov s katerimi se prebivalci soočajo in vizij za prihodnost, ki izhajajo iz ciljev projekta SY_CULTour. Pilotna območja so seveda deležna tudi geografskega orisa in fotografske predstavitve.

Osrednje poglavje v knjigi predstavlja priročnik za upravljanje s kulturnimi vrednotami. Zasnovan je na osnovi tehnike participacije, čigar bistvo je vključenost deležnikov, ki v odločevalskem procesu delijo svoje uporabno znanje. Priročnik je opremljen z domiselnimi ilustracijami Marijana Pečarja, ki bralca vodijo skozi posamezne korake razvijanja podeželskega območja na podlagi kulturnih vrednot. Ti koraki so bili preizkušeni na pilotnih območjih in so pokazali nekaj pozitivnih učinkov, med katerimi prednjači opolnomočenje lokalnega prebivalstva. Eno poglobljenejših sporočil publikacije je, da je za dosego turističnega proizvoda, izhajajočega iz kulturnih vrednot in s tem ekonomskih koristi, treba vložiti veliko znanja in človeškega kapitala. Bralec lahko iz publikacije črpa ideje, kako to doseči z vključenostjo lokalne skupnosti v procese načrtovanja.

Peter Kumer